

Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep
0032 OSLO
Norge

Saksbehandler: Eivind Raknes
Telefon direkte:
Vår dato: 26.02.2018
Vår referanse: 18/01702-2

Deres dato
Deres referanse:

Alminnelig høring - Etablering av restriksjons- og fareområder i forbindelse med militærøvelse Trident Juncture 2018

Luftfartstilsynet vurderer, basert på mottatt søknad fra Forsvaret på vegne av NATO, å opprette 16 midlertidige fareområder og 15 restriksjonsområder i forbindelse med militærøvelsen Trident Juncture 2018 som avholdes i Midt-Norge i perioden 25. oktober til 7. november 2018.

Restriksjonsområdene etableres med hjemmel i lov om luftfart av 11. juni 1993 nr. 101 (luftfartsloven) §§ 9-1 og 15-4. Luftfartsloven § 9-1 har følgende ordlyd:

” Departementet gir forskrifter om hva som skal iakttas for å unngå sammenstøt mellom luftfartøyer eller andre luftfartsulykker og ellers for å trygge mot farer og ulemper herunder støy som følge av luftfart.”

Samferdselsdepartementet har i vedtak 14. august 2017 nr. 1273 delegert sin myndighet til å gi forskrifter i medhold av luftfartsloven § 9-1 til Luftfartstilsynet.

Øvelsen Trident Juncture 2018 vil være den største militærøvelsen som har vært avholdt i Norge på mange år, og beslutningen om at den skal avholdes er, etter det Luftfartstilsynet kjenner til, tatt på høyt politisk nivå.

I tillegg til 16 midlertidige fareområder og 15 restriksjonsområder vil ytterligere 22 fareområder som allerede eksisterer som såkalte «AMC-manageable D-areas» benyttes under øvelsen.

Alle områders utstrekning og aktiveringsperioder fremgår av vedlegg 1 (søknaden) og vedlegg 2 (kart for illustrasjonsformål). Det er identifisert behov for å endre på noen av kartkoordinatene, men de vedlagte kartene viser hvor restriksjonene vil gjelde.

Utkast til forskrift følger denne høringen som vedlegg 3.

Forskriften vil i tillegg til kunngjøring i Norsk Lovtidend, bli publisert i AIP SUP. AIP SUP vil også inneholde informasjon om etablerte midlertidige og permanente fareområder som skal benyttes under øvelsen.

Konsekvenser

For å ivareta sikkerheten i luften i forbindelse med militærøvelsen, vil all flyging i restriksjonsområdene som ikke er en del av arrangementet, være forbudt. Forbudet retter seg mot all luftfart, herunder modellfly og luftfartøy som ikke har fører om bord (RPAS/droner).

Luftfartstilsynet / Civil Aviation Authority

T: +47 75 58 50 00
F: +47 75 58 50 05
E: postmottak@caa.no

Postadresse:
Postboks 243
8001 BODØ

Besøksadresse:
Sjøgata 45-47
8006 BODØ

Fakturaadresse:
fakturamottak@caa.no

Fakturamottak DFØ
Postboks 4746
7468 TRONDHEIM

Forbudet gjelder ikke flyging i forbindelse med militær-, ambulanse-, politi-, søke- og redningsoppdrag. På grunn av det store antallet luftfartøy som kan forventes å operere inne i områdene må det imidlertid forventes noe forsinkelse for å ivareta forsvarlig koordinering slik at prioritert trafikk kan gis trygt leide under sine operasjoner.

Flygninger som ikke er en del av øvelsen vil ikke få klarering til å endre et aktivt fareområde, men vil bli gitt en rute som er atskilt fra den militære treningsaktiviteten.

Når Forsvaret på vegne av NATO arrangerer militære øvelser med en størrelse som Trident Juncture 2018 vil det måtte påregnes forsinkelser for ikke-deltakende luftfartøy. Lufttrafikkjenesten vil gjøre det den kan for å sikre at ordinær rutetrafikk foregår så normalt som mulig i perioden. Det må imidlertid forventes at reiseplaner må endres og faktisk flydde traseer gjennomføres atskilt fra områdene innenfor aktiveringsperiodene, noe som i mange tilfeller betyr lengre ruteføring. Som et eksempel kan det nevnes at restriksjoner i luftrommet rundt Røros lufthavn i aktiveringsperiodene enkelte av dagene øvelsen varer ikke vil muliggjøre landinger eller avganger fra lufthavnen. Trafikk til og fra Røros må derfor planlegge å benytte lufthavnen og omkringliggende luftrom utenom aktiveringsperiodene.

GA trafikk må planlegge flygninger rundt områdene der dette er mulig.

Det vil være mulig å søke Forsvaret om å få særskilt tillatelse til å fly i områder som av ulike årsaker ikke benyttes til øvelsesformål. Slike søknader må komme Forsvaret i hende minimum 72 timer før flyging planlegges gjennomført og sendes pr. epost til naoc@mil.no. Luftfartstilsynet vil be Forsvaret utarbeide og publisere søknadsskjema for slike prosesser.

Luftfartstilsynet vurderer det dithen at opprettelse av restriksjonsområdet vil kunne ha økonomiske og administrative konsekvenser for berørte aktører. Dette gjelder ulike typer næringsflyging knyttet til både bemannet og ubemannet luftfart. Luftfartstilsynet ønsker å motta høringsuttalelser om hvilke økonomiske og administrative konsekvenser opprettelsen av restriksjonsområdene vil medføre for høringsinstansene.

Informasjonsmøte

I forbindelse med høringen vil Luftfartstilsynet i samarbeid med Forsvaret avholde et informasjonsmøte i Luftfartstilsynets lokaler **tirsdag 6. mars 2018 kl. 12 – 15**. Interessenter som ønsker å delta på dette møte bes melde seg på ved å sende en epost til era@caa.no innen utgangen av 2. mars.

Luftromskomiteé for luftromspolicy på strategisk nivå og Flexible Use of Airspace – Rådgivende Ekspertgruppe (FUA RE) deltar på møtet og blir det tid til overs ønsker vi også å gi informasjon om utviklingstrekk i FUA-forvaltningen i norsk luftrom og vi ønsker en dialog med dere som representanter for luftromsbrukerne.

Høring

Eventuelle merknader¹ må være Luftfartstilsynet i hende innen **30. april 2018**.

Luftfartstilsynet ber høringsinstansene videreformidle høringen til aktører med særlige nærings- eller samfunnsinteresser i det området og tidsrommet restriksjonsområdet vil gjelde.

Merknader bes sendt per e-post til postmottak@caa.no eller til Luftfartstilsynet, Postboks 243, 8001 Bodø. Vennligst merk eventuelle innspill med referansenummer 18/01702.

¹ I den forbindelse ber vi om at adressatene selv vurderer behovet for å forelegge høringsbrevet til underliggende etater og organer eller andre som kan ha interesse av å uttale seg i saken.

Vår dato
26.02.2018

Vår referanse
18/01702-2

Med vennlig hilsen

Svein J. Pedersen
seksjonssjef
Flyplass og flysikring

Eivind Raknes
flysikringsinspektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever derfor ikke signatur.

Forskrift om opprettelse av permanente restriksjonsområder over åtte fengsler

Fastsatt av Luftfartstilsynet dd.mm.2018 med hjemmel i luftfartsloven §§ 9-1, 9-1a og 15-4, jf Samferdselsdepartementets delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å opprette til sammen 15 midlertidige restriksjonsområder for å unngå sammenstøt mellom luftfartøyer eller andre luftfartsulykker og ellers for å trygge mot farer og ulemper som følge av luftfart under militærøvelsen Trident Juncture 2018.

§ 2 Stedlig virkeområde og tidsrom for aktivering

De 15 restriksjonsområdene opprettes i følgende områder:
(Horisontal utstrekning begrenset av rette linjer begrenset av posisjoner oppgitt i grader, minutter og sekunder i WGS84. Vertikal utstrekning oppgitt fra bakken/vannet(GND) til høyde over middels havnivå (AMSL).)

EN R331 Trident Amphib

Horisontalt:

631008.0N-0094935.0E – 630211.0N-0085415.0E – 632328.0N-0082135.0E –
632057.0N-0084841.0E – 632355.0N-0091045.0E – 632800.0N-0093800.0E –
632928.2N-0094553.8E

Vertikalt: GND – 5500 fot AMSL

Tidsrom: H24 i perioden fra ikrafttredelse til opphør jf. § 5.

EN R332 Trident 2 Low

Horisontalt:

625110.0N-0082323.0E – 625840.0N-0083045.0E – 630211.0N-0085415.0E –
631008.0N-0094935.0E – 630712.0N-0100012.0E – 630000.0N-0100800.0E –
624700.0N-0102100.0E – 622800.0N-0083800.0E – 624609.9N-0081840.9E

Vertikalt: GND – 9500 fot AMSL

Tidsrom: H24 i perioden fra ikrafttredelse til opphør jf. § 5.

EN R333 Trident 3 Low

Horisontalt:

622800.0N-0083800.0E – 624700.0N-0102100.0E – 622800.0N-0104000.0E –
621000.0N-0090400.0E

Vertikalt: GND – 9500 fot AMSL

Tidsrom: H24 i perioden fra ikrafttredelse til opphør jf. § 5.

EN R334 Trident 4 Low

Horisontalt:

622800.0N-0104000.0E – 620800.0N-0103600.0E – 615600.0N-0093200.0E –
621000.0N-0090400.0E

Vertikalt: GND – 9500 fot AMSL

Tidsrom: H24 i perioden fra ikrafttredelse til opphør jf. § 5.

EN R335 Trident 5 Low

Horisontalt:

620800.0N-0103600.0E – 614500.0N-0103110.0E – 614125.0N-0100125.0E –
615600.0N-0093200.0E

Vertikalt: GND – 9500 fot AMSL

Tidsrom: H24 i perioden fra ikrafttredelse til opphør jf. § 5.

EN R336 Trident 6 Low

Horisontalt:

614125.0N-0100125.0E – 612010.0N-0102500.0E – 614500.0N-0103110.0E

Vertikalt: GND – 9500 fot AMSL

Tidsrom: H24 i perioden fra ikrafttredelse til opphør jf. § 5.

EN R337 Trident 9 Low

Horisontalt:

622800.0N-0104000.0E – 621540.0N-0111745.0E – 624250.0N-0110839.0E –
624312.0N-0102454.5E

Vertikalt: GND – 4500 fot AMSL. Røros kontrollzone er ikke inkludert!

Tidsrom: H24 i perioden fra ikrafttredelse til opphør jf. § 5.

EN R338 Trident 10 Low

Horisontalt:

622800.0N-0104000.0E – 621540.0N-0111745.0E – 620000.0N-0111400.0E –
613630.0N-0111020.0E – 614500.0N-0103110.0E – 620000.0N-0103425.0E

Vertikalt: GND – 7500 fot AMSL

Tidsrom: H24 i perioden fra ikrafttredelse til opphør jf. § 5.

EN R339 Trident 11 Low

Horisontalt:

614500.0N-0103110.0E – 612010.0N-0102500.0E – 610800.0N-0110600.0E –
613630.0N-0111020.0E

Vertikalt: GND – 7500 fot AMSL

Tidsrom: H24 i perioden fra ikrafttredelse til opphør jf. § 5.

EN R340 Trident 12 Low

Horisontalt:

624250.0N-0110839.0E – 624200.6N-0120409.2E – along the border between Norway and
Sweden – 623615.5N-0120101.5E – 621540.0N-0121750.0E – 621540.0N-0111745.0E

Vertikalt: GND – 4500 fot AMSL. Røros kontrollzone er ikke inkludert!

Tidsrom: H24 i perioden fra ikrafttredelse til opphør jf. § 5.

EN R341 Trident 13 Low

Horisontalt:

613452.2N-0120745.2E – 613630.0N-0111020.0E – 620000.0N-0111400.0E –
621540.0N-0111745.0E – 621540.0N-0121750.0E – along the border between Norway and
Sweden to 614326.0N-0120816.0E

Vertikalt: GND – 9500 fot AMSL

Tidsrom: H24 i perioden fra ikrafttredelse til opphør jf. § 5.

EN R342 Trident 14 Low

Horisontalt:

613630.0N-0111020.0E – 613452.2N-0120745.2E – 610600.0N-0120600.0E –
605830.0N-0115500.0E – 605945.0N-0111800.0E – 610800.0N-0110600.0E

Vertikalt: GND – 9500 fot AMSL

Tidsrom: H24 i perioden fra ikrafttredelse til opphør jf. § 5.

EN R343 Trident 15 Low

Horisontalt:

614326.0N-0120816.0E – along the border between Norway and Sweden to –
605830.0N-0115500.0E – 610600.0N-0120600.0E

Vertikalt: GND – 9500 fot AMSL

Tidsrom: H24 i perioden fra ikrafttredelse til opphør jf. § 5.

EN R344 Trident DV West

Horisontalt:

632328.0N-0082135.0E – 635600.0N-0090000.0E – 633400.0N-0091100.0E –
632800.0N-0093800.0E – 632057.0N-0084841.0E

Vertikalt: GND – 2500 fot AMSL

Tidsrom: 29. og 30. oktober mellom kl. 0730Z – 1530Z. Restriksjonsområdet gjelder likevel
bare dersom det er aktivert av Avinor etter prinsippet om «real time activation», jf. AIP
Norge ENR 5.1 punkt 3.4.

EN R345 Trident DV East

Horisontalt:

640000.0N-0092500.0E – 640758.6N-0104718.0E – 634829.8N-0112916.0E –
633241.0N-0104615.0E – 632858.0N-0103102.0E – 632558.0N-0103102.0E –
631008.0N-0094935.0E – 632928.0N-0094553.8E – 633315.0N-0100540.0E –
634700.0N-0095200.0E

Vertikalt: GND – 2500 fot AMSL

Tidsrom: 29. og 30. oktober mellom kl. 0730Z – 1530Z. Restriksjonsområdet gjelder likevel
bare dersom det er aktivert av Avinor etter prinsippet om «real time activation», jf. AIP
Norge ENR 5.1 punkt 3.4.

§ 3 *Luftromsrestriksjoner*

All flyging i restriksjonsområdet som ikke er en del av øvelsen er forbudt, med mindre særskilt tillatelse er gitt av NAOC etter søknad pr. epost til naoc@mil.no

Restriksjonene gjelder all luftfart, herunder modellfly og luftfartøy som ikke har fører om bord.

Forbudet gjelder ikke flyging i forbindelse med militær-, politi-, ambulanse-, søke- og redningsoppdrag eller øvelser på slike oppdrag, samt flygninger etter Open Skies-traktaten under forutsetning av at det på forhånd er innhentet tillatelse fra NAOC via Norway ACC.

Flyging i forbindelse med militær øving skal inneha de nødvendige tillatelser fra koordinerende militære enheter før luftrommet entres.

§ 4 *Overtredelsesgebyr*

Luftfartstilsynet kan gi pålegg om et overtredelsesgebyr etter luftfartsloven § 13a-5 nr. 6, for overtredelse av luftromsrestriksjonene i § 2 og § 3.

§ 5 *Ikrafttredelse og opphør*

Forskriften trer i kraft 25.10.2018 kl. 0630 UTC og opphører 7.11.2018 kl. 2100 UTC.

Luftfartstilsynet, dd.mm 2018

Lars Kobberstad

Luftfartsdirektør

Vår saksbehandler

Maj Kim Martin Bruvik, kbruvik@mil.no
+4775 53 69 42, 0565 6942
L/NAOC/Planavdeling

Vår dato

2018-02-09

Vår referanse

2018/002779-003/FORSVARET/ 527

Tidligere dato

2018-01-23

Tidligere referanse

2018/002779-001-2/FORSVARET/ 527

Til

Luftfartstilsynet
Postboks 243
8001 BODØ

Kopi til

FOH/Opr stab
L/LOI/LUFT ST SYST/LUFTR&FLYPL

Luftromssøknad Trident Juncture 2018 - Søknad om opprettelse av midlertidige restriksjons- & fareområder - rettelse 2

Rettelse 2 innebærer opprettelse av fareområdet Trident H(erstatter H1-4), samt rettelse av høyde på området Trident 12.

1 Bakgrunn

NATO skal gjennomføre øvelse Trident Juncture 2018 (TRJE 18) i perioden 25. oktober – 7. november 2018. TRJE 18 er en NATO Major Joint Operation (MJO) øvelse og vil ledes av NATO. Norge har ansvaret som vertsnasjon mens deler av øvelsen også vil inkludere Sverige, Finland og Island. Hovedområdet vil strekkes fra nordre deler av Østlandet til Mørkekysten og Trøndelag, og dreier videre opp langs Helgeland til Bodø. Det vil være et substansielt og tydelig NATO fotavtrykk på norsk territorium og i tilstøtende sjø- og luftområder i perioden. Som vertsnasjon for TRJE 18 har Norge i rollen av totalforsvaret et ansvar ovenfor NATO med å tilrettelegge for gjennomføring av øvelsen. Det innebærer at Norge må kunne stille med tilstrekkelig luftrom for at NATO skal kunne planlegge og gjennomføre øvelsen på en effektiv og sikker måte.

2 Drøfting

2.1 Søknad

For å kunne oppnå et godt treningsutbytte for deltakerne under TRJE 18 samt gjennomføre NATO øvelsen på en sikker måte, er det viktig for Norge å legge til rette for å kunne gjennomføre en reell fellesoperativ øvelse i alle dimensjoner. Det inkluderer luftrom som kombinerer øving over sjø- og land domenet, i tillegg til luftrom som muliggjør flyvning i store formasjoner. I den forbindelse vil Forsvaret i tillegg til benyttelse av etablerte områder ihht «Airspace Management Cell» (AMC) avtalen mellom Luftfartstilsynet og Forsvaret, ha behov for ytterligere luftrom under TRJE 18.

Forsvaret søker om opprettelse av flere midlertidige fareområder (D) og midlertidige restriksjonsområder (R) tilpasset den aktiviteten som er planlagt i norsk luftrom. Områdene søkes innenfor øvingsperiodens varighet iht forskrift om luftromsorganisering, hvor søknaden er lagt opp etter de krav som stilles i henhold til denne forskrift. Ettersom det søkes om både D- og R-områder er det benyttet mal for R-områder, ref vedlegg 2 i forskriften.

Postadresse

Postboks 800 Postmottak
2617 Lillehammer
Norge

Besøksadresse

Reitan
8058 TVERLANDET
Norge

Sivil telefon/telefaks

/

Militær telefon/telefaks

99/0500 3699

Epost/ Internett

forsvaret@mil.no
www.forsvaret.no

Organisasjonsnummer

NO 986 105 174 MVA

Vedlegg

1

a) Begrunnelse for ønsket om å opprette D/R-område samt beskrivelse av bruken av det. Ved flere områder; beskrivelse av sammenhengen mellom dem

Det er gjennomført innledende plankonferanse for luftoperasjonene for TRJE 18 hvor også Avinor og Luftfartstilsynet har deltatt. Det har videre vært holdt flere arbeidsmøter og løpende luftromskoordinering mellom Avinor og Forsvaret siste året, noe som har lagt de prinsipielle rammene for øvelsen og behovet for luftrom. Luftromsbehovet er begrunnet i at det er en betydelig mengde fly, «Unmanned Aircraft Systems» (UAS) og helikoptre planlagt å operere i norsk luftrom samtidig for å over sjø og land. Det er tilstrebet å ha lik struktur i opprettelsen av D- områdene som eksisterende treningsområder, samt å ha tilnærmet lik inndeling av D- & R- områdene for å redusere kompleksiteten i «flight safety» aspektet for militært deltakende luftfartøy. Alt luftrom i søknaden er nøye veid opp mot Forsvarets behov, samtidig er det tatt hensyn til innspill fra Avinor.

Alle fareområder i søknaden planlegges å være gjenstand for daglig bestilling gjennom «Airspace Utilization and Allocation Request» (AUAR), og det vil i de ulike periodene variere hvilke områder som ønskes benyttet i kombinasjon. Trident H er planlagt benyttet i kombinasjon med øvingsområdene på svensk side. Området er utformet for å kunne tillate aktivisering samtidig som D2/5/8 & E2. Se illustrasjoner i vedlegg 1 som viser hvordan de ulike områdene er tenkt benyttet i kombinasjon.

b) Beskrivelse av hvilke luftromsrestriksjoner som ønskes pålagt ikke-deltagende luftfartøyer samt framgangsmåte for å innvilge dispensasjoner:

Det vil som utgangspunkt ikke tillates ikke-deltagende lufttrafikk inn i områdene under de angitte tidsperiodene for aktivisering av R- og D-områdene, unntatt i forbindelse med politi-, søk- og redningsaksjoner. Dette betyr ikke at nødvendig sivil kommersiell trafikk ikke kan bli klarert inn i områdene når situasjonen tillater det, men hovedregelen er at områdene er segregert. Beskrivelse av håndtering for hvordan sivil kommersiell trafikk kan bli klarert gjennom aktive områder vil bli gjengitt i koordineringsavtale for øvelsen mellom Forsvaret og Avinor.

I forbindelse med restriksjonsområdene og begrensninger det kan legge på sivile luftfartøyer vil det etableres prosedyrer hvor Forsvaret kan kontaktes for å innvilge dispensasjon. Det vil kunne innvilges dispensasjon i situasjoner hvor Forsvaret av ulike årsaker ikke benytter områdene. Eventuelle dispensasjoner for å operere i restriksjonsområdene må søkes NAOC minimum 72 timer i forkant. Søknad kan sendes NAOC pr. e-post: naoc@mil.no, hvorpå NAOC vakthavende vil være kontaktpunkt på telefon 75 53 69 00.

c) Beskrivelse av aktiviteten som skal foregå innenfor området. Dersom ønsket er begrunnet i flyaktivitet inne i området skal antall og type luftfartøy oppgis:

Aktiviteten inne i områdene vil inneholde alle typer luftoperasjoner, inkludert luft-til-luft trening, luft-til-bakke trening, helikopter- og UAS operasjoner. Typen aktivitet vil være dynamisk fra dag til dag, og vil endres underveis i øvelsen.

Følgende flystyrker er planlagt deltakelse under øvelsen:

- 47-50 jagerfly og 7-10 støtte fly (EW/AAR/AEW) vil operere fra Bodø
 - 32-35 jagerfly og 7-10 støtte fly (AAR/AEW) vil operere fra Ørland
 - 6-8 Maritime patrulje fly vil operere fra Andøya
 - 18-20 helikopter og 10-12 OSPREY (tilt wing transportfly) vil operere fra Værnes
 - 7-10 helikopter vil operere fra Røros
 - 6-8 transportfly vil operere fra Gardermoen
 - 30 helikopter vil operere fra Rena
 - En rekke helikopter vil operere fra maritime fartøyer
 - Et mindre antall støtte fly vil operere inn over norsk territorium fra andre baser i Europa.
 - UAS vil operere til støtte for landoperasjoner i planlagte restriksjonsområder.
-

«Distinguished Visitors » DV dag avholdes 30. oktober utenfor Trondheim, og det er behov for gjennomføring av trening til dette 29. oktober. Det vil være behov for å etablere restriksjonsområder i og under deler av Ørland og Værnes TMA for å ivareta Forsvarets behov. Se punkt d) for ytterligere detaljer.

d) Horizontal begrensning av området:

Under øvelsen planlegges det å benytte luftrom i henhold til områder som er beskrevet i AMC avtalen. Det søkes i tillegg om opprettelse av midlertidige fare- og restriksjonsområder innenfor øvelsens varighet. Forsvaret vil forholde seg til AMC avtalens muligheter og plikter, og bestille det faktiske behov for luftrom gjennom daglig AUAR dagen i forveien.

Etablerte AMC områder som planlegges benyttet under hele øvelsen

- Planlegges benyttet fra 25. oktober 0630Z – 7. november 2100Z.

Area/Name and lateral limit	Vertical limits	RMK
Area Name: C10 680605.0N-0105810.0E 674818.0N-0122308.0E 674000.0N-0120400.0E 672400.0N-0113800.0E 674128.0N-0101223.0E	<u>FL195 – FL 300</u> <u>G airspace blw</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g).
Area Name: C11 674818.0N-0122308.0E 673704.0N-0132308.0E 672500.0N-0130000.0E 670555.0N-0130000.0E 671800.0N-0120600.0E 672400.0N-0113800.0E 674000.0N-0120400.0E	<u>FL195 – FL 300</u> <u>G airspace blw</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g).
Area Name: D2 674128.0N-0101223.0E 672400.0N-0113800.0E 671800.0N-0120600.0E 670555.0N-0130000.0E 665700.0N-0130000.0E 662140.0N-0122000.0E 661606.0N-0121341.0E 670633.0N-0091047.0E	<u>FL195 – FL 300/500</u> <u>G airspace blw</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g).
Area Name: D3 670555.0N-0130000.0E 665431.0N-0134137.0E 664845.0N-0134850.0E 663547.0N-0140450.0E 655325.0N-0133024.0E 660353.0N-0125533.0E 661606.0N-0121341.0E 665700.0N-0130000.0E	<u>FL150 – FL 300/500</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g). Note: Not to be used at the same time as Trident H. (Updated by AIRAC feb 18)

Area Name: D5 670633.0N-0091047.0E 661606.0N-0121341.0E 654100.0N-0113500.0E 663243.0N-0081425.0E	<u>FL195 – FL 300/500</u> <u>G airspace blw</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g).
Area Name: D6 661606.0N-0121341.0E 655325.0N-0133024.0E 651551.0N-0130325.0E 654100.0N-0113500.0E	<u>FL 150 – FL 300/500</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g). Note: Not to be used at the same time as Trident H.
Area Name: D8 663243.0N-0081425.0E 654100.0N-0113500.0E 652037.0N-0113500.0E 645323.0N-0105246.0E 654500.0N-0070000.0E	<u>FL195 – FL 300/500</u> <u>Floor Norne ADS</u> <u>FL050</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g). Note: Norne ADS(G) MSL FL085(FL050)
Area Name: D9 654100.0N-0113500.0E 651551.0N-0130325.0E 644843.0N-0123959.0E 643403.0N-0120651.0E 645323.0N-0105246.0E 652037.0N-0113500.0E	<u>FL150 – FL 300/500</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g). Note: Not to be used at the same time as Trident H.
Area Name: E2 654500.0N-0070000.0E 645323.0N-0105246.2E 644538.0N-0104103.0E 644332.0N-0103755.0E 642600.0N-0101200.0E 642032.0N-0095012.0E 641722.0N-0093935.0E 641027.0N-0091649.0E 645456.0N-0060059.0E 653706.0N-0065026.0E 654500.0N-0070000.0E	<u>FL195 – FL 300/500</u> <u>Floor Norne ADS &</u> <u>Heidrun CTA FL050</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g). Note1:Norne ADS(G)/Heidrun CTA(D) MSL-FL085(FL050) Note 2: restriction top FL 300 used same time as trident H.
Area Name: E3 645323.0N-0105246.0E 643403.0N-0120651.0E 641358.0N-0110002.0E 640802.0N-0104724.0E 642600.0N-0101200.0E 644332.0N-0103755.0E 644538.0N-0104103.0E	<u>FL150 – FL 300/500</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g). Note: Not to be used at the same time as Trident H.
Area Name: E5 645456.0N-0060059.0E 641027.0N-0091649.0E 640232.0N-0085114.0E 635742.0N-0083547.0E 634809.0N-0080544.0E 634621.0N-0080000.0E	<u>FL195 – FL 300/500</u> <u>Floor Heidrun CTA</u> <u>FL050</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g). Note: Heidrun CTA(D) MSL-FL085(FL050)

633400.0N-0080000.0E 640929.0N-0051053.0E		
Area Name: E6 642600.0N-0101200.0E 640802.0N-0104724.0E 635144.0N-0102519.0E 634231.0N-0095811.0E 633101.0N-0094441.0E 632333.0N-0084836.0E 632635.0N-0081512.0E 633400.0N-0080000.0E 634621.0N-0080000.0E 641027.0N-0091649.0E 642032.0N-0095010.0E	<u>FL115 – FL 300</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g).
Area Name: E8 640929.0N-0051053.0E 633400.0N-0080000.0E 632226.0N-0072428.0E 631001.0N-0064736.0E 633641.0N-0043637.0E	<u>FL195 – FL 300/500</u> <u>Floor Heidrun CTA FL</u> <u>050</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g). Note: Heidrun CTA MSL - FL085(FL050)
Area Name: F2 633641.0N-0043637.0E 631001.0N-0064736.0E 625051.0N-0055212.0E 624757.0N-0054401.0E 623320.0N-0051210.0E 630000.0N-0040000.0E	<u>FL195 – FL 300/500</u> <u>G airspace blw</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g).
Area Name: F3 630000.0N-0020000.0E 630000.0N-0040000.0E 623320.0N-0051210.0E 623000.0N-0050500.0E 623000.0N-0020000.0E	<u>FL195 – FL 300/500</u> <u>G airspace blw</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g).
Area Name: F4 623000.0N-0020000.0E 623000.0N-0050500.0E 620000.0N-0050000.0E 620000.0N-0020000.0E	<u>FL195 – FL 300/500</u> <u>G airspace blw</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g).
Area Name:H6 (Corridor) 641419.0N-0103508.0E 643000.0N-0122700.0E 640321.0N-0121654.0E 635144.0N-0102519.0E 640802.0N-0104724.0E	<u>FL180 – FL210</u> <u>(subject for altitude</u> <u>adjustment)</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g). (New as of AIRAC feb 18)
Area Name:J5 (Corridor) 633400.0N-0080000.0E 632635.0N-0081512.0E 632328.0N-0082135.0E 630211.0N-0085415.0E	<u>FL180 – FL210</u> <u>(subject for altitude</u> <u>adjustment)</u>	Danger area Planned usage three first flying windows iaw para g).

625840.0N-0083045.0E		
625110.0N-0082323.0E		
632226.0N-0072428.0E		

Fareområder som søkes opprettet og planlegges benyttet under hele øvelsen

- Fareområdene søkes opprettet fra 25. oktober 0630Z – 7. november 2100Z.
- TRIDENT 1- 15 søkes etablert primært for luft-bakke- trening i øvingsområdet til FL300.
- TRIDENT 2-8 følger ytre grenser til treningsområdene J2/3/4/7/8. Inndeling er utformet etter behov for å kunne gjennomføre fleksible operasjoner i samarbeid med bakkestyrker på en sikker måte. Normal bruk vil være opp til FL300, men hvor opsjon for å planlegge bruk til FL500 er nødvendig for luft-til-luft trening.
- TRIDENT 9-12 søkes opprettet, utenfor etablert struktur fra AMC avtalen, basert på behov for understøttelse av luft til bakkeoperasjoner.
- TRIDENT 13-15 følger ytre grenser til AMC områdene I2-I4.
- TRIDENT MAR er tiltenkt maritime operasjoner og søkes aktiv 24/7 innenfor perioden.
- Trident H er opprettet for å benyttes samtidig som områder på svensk side, 2. & 3. flyperiode.

Area Name:TRIDENT 1 630211.0N-0085415.0E 632419.5N-0085444.0E 633034.4N-0094134.7E 630947.0N-0094647.0E	<u>5500FT – FL150</u> (subject for altitude restrictions due traffic)	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g)
Area Name:TRIDENT 2 625110.0N-0082323.0E 625840.0N-0083045.0E 630211.0N-0085415.0E 631008.0N-0094935.0E 630712.0N-0100012.0E 630000.0N-0100800.0E 624700.0N-0102100.0E 622800.0N-0083800.0E 624609.9N-0081840.9E	<u>9500FT – FL300/500</u>	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g) Note: Mainly use FL 300. FL500 as planning option.
Area Name:TRIDENT 3 622800.0N-0083800.0E 624700.0N-0102100.0E 622800.0N-0104000.0E 621000.0N-0090400.0E	<u>9500FT – FL300/500</u>	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g) Note: Mainly use FL 300. FL500 as planning option.
Area Name:TRIDENT 4 622800.0N-0104000.0E 620800.0N-0103600.0E 615600.0N-0093200.0E 621000.0N-0090400.0E	<u>9500FT – FL300/500</u>	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g) Note: Mainly use FL 300. FL500 as planning option.
Area Name:TRIDENT 5 620800.0N-0103600.0E 614500.0N-0103110.0E 614125.0N-0100125.0E	<u>9500FT – FL300/500</u>	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g)

615600.0N-0093200.0E		Note: Mainly use FL 300. FL500 as planning option.
Area Name:TRIDENT 6 614125.0N-0100125.0E 612010.0N-0095735.0E 612010.0N-0102500.0E 614500.0N-0103110.0E	<u>9500FT – FL300/500</u>	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g) Note: Mainly usage FL 300. FL500 as planning option.
Area Name:TRIDENT 7 620840.0N-0074525.0E 623905.0N-0081139.0E 624609.9N-0081840.9E 622800.0N-0083800.0E 621000.0N-0090400.0E 614602.0N-0082957.0E 620000.0N-0080020.0E	<u>9500FT – FL300/500</u>	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g) Note: Mainly usage FL 300. FL500 as planning option.
Area Name:TRIDENT 8 614602.0N-0082957.0E 621000.0N-0090400.0E 614125.0N-0100125.0E 612010.0N-0095735.0E 612010.0N-0092320.0E 612645.0N-0090957.0E	<u>9500FT – FL300/500</u>	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g) Note: Mainly usage FL 300. FL500 as planning option.
Area Name:TRIDENT 9 622800.0N-0104000.0E 621540.0N-0111745.0E 624250.0N-0110839.0E 624312.0N-0102454.5E	<u>9500FT – FL150</u>	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g)
Area Name:TRIDENT 10 622800.0N-0104000.0E 621540.0N-0111745.0E 620000.0N-0111400.0E 613630.0N-0111020.0E 614500.0N-0103110.0E 620000.0N-0103425.0E	<u>7500FT – FL150</u>	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g)
Area Name:TRIDENT 11 614500.0N-0103110.0E 612010.0N-0102500.0E 610800.0N-0110600.0E 613630.0N-0111020.0E	<u>7500FT – FL150</u>	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g)
Area Name:TRIDENT 12 624250.0N-0110839.0E 624200.6N-0120409.2E - along the border between Norway and Sweden -	<u>9500FT – FL150</u>	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g)

(623615.5N-0120101.5E) to - 621540.0N-0121750.0E 621540.0N-0111745.0E		
Area Name:TRIDENT 13 613452.2N-0120745.2E 613630.0N-0111020.0E 620000.0N-0111400.0E 621540.0N-0111745.0E 621540.0N-0121750.0E - along the border between Norway and Sweden to - 614326.0N-0120816.0E	<u>9500FT – FL200</u>	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g)
Area Name:TRIDENT 14 613630.0N-0111020.0E 613452.2N-0120745.2E 610600.0N-0120600.0E 605830.0N-0115500.0E 605945.0N-0111800.0E 610800.0N-0110600.0E	<u>9500FT – FL200</u>	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g)
Area Name:TRIDENT 15 614326.0N-0120816.0E - along the border between Norway and Sweden to - 605830.0N-0115500.0E 610600.0N-0120600.0E	<u>9500FT – FL200</u>	Danger area Planned usage all four flying windows iaw para g)
Area Name: TRIDENT MAR 680605.0N-0020000.0E 680605.0N-0105810.0E 670633.0N-0091047.0E 663243.0N-0081425.0E 654500.0N-0070000.0E 653706.0N-0065026.0E 645456.0N-0060059.0E 640929.0N-0051053.0E 633641.0N-0043637.0E 630000.0N-0040000.0E 630000.0N-0020000.0E	<u>MSL-FL300</u>	Danger area 24 H
Area Name: TRIDENT H 644556.0N-0122442.0E 664658.0N-0135900.0E 665301.0N-0140503.0E 665000.0N-0145000.0E 664602.0N-0155105.0E - along the border between Norway and Sweden to - 640327.0N-0125536.0E 640321.0N-0121654.0E 643000.0N-0122700.0E	<u>FL125 – FL500</u>	Danger area Planned usage 2 & 3 flying window iaw para g)

Restriksjonsområder som søkes opprettet og planlegges benyttet under hele øvelsen

Restriksjonsområdene TRIDENT AMPHIB & TRIDENT LOW søkes opprettet aktiv 24/7 i perioden fra 25. oktober 0630Z - 7. november 2100Z.

Area Name:TRIDENT AMPHIB 631008.0N-0094935.0E 630211.0N-0085415.0E 632328.0N-0082135.0E 632057.0N-0084841.0E 632355.0N-0091045.0E 632800.0N-0093800.0E 632928.2N-0094553.8E	<u>GND-5500FT</u>	Restricted area 24 H
Area Name:TRIDENT 2 LOW 625110.0N-0082323.0E 625840.0N-0083045.0E 630211.0N-0085415.0E 631008.0N-0094935.0E 630712.0N-0100012.0E 630000.0N-0100800.0E 624700.0N-0102100.0E 622800.0N-0083800.0E 624609.9N-0081840.9E	<u>GND-9500FT</u>	Restricted area 24 H
Area Name:TRIDENT 3 LOW 622800.0N-0083800.0E 624700.0N-0102100.0E 622800.0N-0104000.0E 621000.0N-0090400.0E	<u>GND-9500FT</u>	Restricted area 24 H
Area Name:TRIDENT 4 LOW 622800.0N-0104000.0E 620800.0N-0103600.0E 615600.0N-0093200.0E 621000.0N-0090400.0E	<u>GND-9500FT</u>	Restricted area 24 H
Area Name:TRIDENT 5 LOW 620800.0N-0103600.0E 614500.0N-0103110.0E 614125.0N-0100125.0E 615600.0N-0093200.0E	<u>GND-9500FT</u>	Restricted area 24 H
Area Name:TRIDENT 6 LOW 614125.0N-0100125.0E 612010.0N-0102500.0E 614500.0N-0103110.0E	<u>GND-9500FT</u>	Restricted area 24 H Note: differs from TRIDENT 6
Area Name:TRIDENT 9 LOW 622800.0N-0104000.0E 621540.0N-0111745.0E 624250.0N-0110839.0E 624312.0N-0102454.5E	<u>GND-4500FT</u>	Restricted area 24 H Note: ENRO CTR NOT INCLUDED
Area Name:TRIDENT 10 LOW 622800.0N-0104000.0E 621540.0N-0111745.0E	<u>GND-7500FT</u>	Restricted area 24 H

620000.0N-0111400.0E 613630.0N-0111020.0E 614500.0N-0103110.0E 620000.0N-0103425.0E		
Area Name:TRIDENT 11 LOW 614500.0N-0103110.0E 612010.0N-0102500.0E 610800.0N-0110600.0E 613630.0N-0111020.0E	<u>GND-7500FT</u>	Restricted area 24 H
Area Name:TRIDENT 12 LOW 624250.0N-0110839.0E 624200.6N-0120409.2E - along the border between Norway and Sweden - (623615.5N-0120101.5E) to - 621540.0N-0121750.0E 621540.0N-0111745.0E	<u>GND-4500FT</u>	Restricted area 24 H Note: ENRO CTR NOT INCLUDED
Area Name:TRIDENT 13 LOW 613452.2N-0120745.2E 613630.0N-0111020.0E 620000.0N-0111400.0E 621540.0N-0111745.0E 621540.0N-0121750.0E - along the border between Norway and Sweden to - 614326.0N-0120816.0E	<u>GND-9500FT</u>	Restricted area 24 H
Area Name:TRIDENT 14 LOW 613630.0N-0111020.0E 613452.2N-0120745.2E 610600.0N-0120600.0E 605830.0N-0115500.0E 605945.0N-0111800.0E 610800.0N-0110600.0E	<u>GND-9500FT</u>	Restricted area 24 H
Area Name:TRIDENT 15 LOW 614326.0N-0120816.0E - along the border between Norway and Sweden to - 605830.0N-0115500.0E 610600.0N-0120600.0E	<u>GND-9500FT</u>	Restricted area 24 H

Restriksjonsområder som søkes opprettet til DV-dag 30. okt & DV dag trening 29. okt.

- Det er behov for å etablere TRIDENT DV WEST & DV EAST 29. oktober til trening, samt til gjennomføring av DV dag 30. oktober. Forsvaret har behov for at restriksjonsområdene er aktive i periodene søkt, men Avinor vil kunne tillate trafikk gjennom områdene i periodene hvor Forsvaret ikke har pågående aktivitet.
- TRIDENT DV WEST & EAST planlegges benyttet kombinert med TRIDENT AMPHIP samt Ørland TMA/CTR til DV dag formålet. Forberedelser og etablering i formasjon planlegges å gjennomføres i Ørland TMA/CTR, hvorav det siste vil koordineres Avinor nærmere gjennomføring.

Area Name:TRIDENT DV WEST 632328.0N-0082135.0E 635600.0N-0090000.0E 633400.0N-0091100.0E 632800.0N-0093800.0E 632057.0N-0084841.0E	<u>GND-2500FT</u>	Restricted area Oct 29 0730Z-1530Z Oct 30 0730Z-1530Z
Area Name:TRIDENT DV EAST 640000.0N-0092500.0E 640758.6N-0104718.0E 634829.8N-0112916.0E 633241.0N-0104615.0E 632858.0N-0103102.0E 632558.0N-0103102.0E 631008.0N-0094935.0E 632928.0N-0094553.8E 633315.0N-0100540.0E 634700.0N-0095200.0E	<u>GND-2500FT</u>	Restricted area Oct 29 0730Z-1530Z Oct 30 0730Z-1530Z

e) Vertikal begrensning av området oppgitt i fot.

Forsvaret har under øvelsen behov for luftrom tilpasset for å trene planlegging og gjennomføring av større luftoperasjoner. Det søkes derfor unntak til AMC avtalens begrensning å kunne benytte 3 rader av områder samtidig til FL 500, til å kunne benytte 4 rader på rad til FL 500 av områdene langs kysten fra D2-F4. Ettersom scenarioet er dynamisk ønskes det fleksibilitet på hvilke områder som begrenses til FL 300. Områdebehov vil beskrives daglig gjennom AUAR.

E2/5/8 & D8 har Norne ADS & Heidrun CTA (FL085) under områdene. Forsvaret vil for øvelsen sette «floor» i bunn av områdene over Heidrun & Norne, med utgangspunkt at FL050 kan settes som standard bunn, etter intensjon i AMC avtalen, dersom ikke annet presiseres.

TRIDENT 2-8 er primært planlagt benyttet til FL 300, men det er behov for å kunne planlegge bruk opp til FL 500 som alternativ. For øvrige detaljer se punkt d.

f) Kart som viser horisontale og vertikale begrensninger av D/R-området.

Se vedlegg 1 for kartbeskrivelse. Kartene viser de søkte R/D-områdene i Norge samt eksisterende treningsområder planlagt benyttet under øvelsen. Kartutsnitt av svensk luftrom er et utkast.

g) Aktiviseringstider oppgitt med dag, måned og år samt klokkeslett oppgitt i UTC. Etter at eventuell høring er publisert vil det ikke være mulig å gjøre forandringer som utvider bruken av området uten at en ny høring initieres. I denne forbindelse rettes oppmerksomheten mot bruken av UTC i forhold til norsk normaltid/sommertid.

Det er planlagt 4 flyperioder for kampfly i perioden 25. oktober – 7. november. Alle fareområdene vil være gjenstand for luftromsbestilling i de tre første periodene. TRIDENT 1-15 vil i tillegg planlegges for bruk i fjerde flyperiode.

Det kan forventes aktivitet 24/7 i fareområdet TRIDENT MAR, samt restriksjonsområdene med unntak av TRIDENT DV WEST & EAST.

Flyvindueene er som følger, hensyntatt justering fra sommer til vintertid 28. oktober:

25-27 okt	/	28 okt – 7nov
1. 0630Z-0930Z	/	0730Z-1030Z
2. 1030Z-1330Z	/	1130Z-1430Z
3. 1700Z-2000Z	/	1800Z-2100Z
4. 2200Z-0400Z	/	2300Z-0500Z

h) Beskrivelse av hvilke sikkerhetsmarginer som er lagt til grunn, både horisontalt og vertikalt.

Det er ikke lagt inn horisontal buffer på innsiden av områdene, og det forutsettes vertikal sikkerhetsmargin i henhold til standard sivil separasjon. Flyving vil foregå på lokal QNH innenfor aktiverte områder.

i) Der området er i konflikt med publisert(e) ATS-rute(r) skal det gis en beskrivelse av hvordan ikke-deltakende lufttrafikk er tenkt håndtert, for eksempel ved hjelp av publiserte punkter for å rute trafikk rundt områdene.

Områdenes utrekning er hovedsakelig samsvarende med etablerte treningsområder for militær flyging, hvor det allerede er etablert punkter for omruting av ikke-deltagende lufttrafikk, men med følgende unntak.

Fareområdene TRIDENT 1/9/10/11/12 er etablert utenom etablerte områder i AMC avtalen, men de er utformet i samarbeid med Avinor, med begrensninger i høyde for Forsvaret som skal kunne tillate nødvendig sivil trafikk.

j) Det skal opplyses hvorvidt det også vil søkes om opprettelse av fare-/restriksjonsområder.

Det søkes om 17 midlertidige fareområder, benevnt TRIDENT 1-15, TRIDENT MAR & TRIDENT H.

Det søkes om 13 midlertidige restriksjonsområder for hele øvelsens periode, benevnt TRIDENT AMPHIB, TRIDENT 2LOW/ 3LOW/ 4LOW/ 5LOW/ 6LOW/ 9/LOW /10LOW /11LOW /12LOW /13LOW /14LOW /15LOW.

Det søkes om to midlertidige restriksjonsområder for 28 & 29 oktober, benevnt TRIDENT DV WEST & TRIDENT DV EAST.

Det vil på senere tidspunkt sendes separat søknad om opprettelse av område(r) til bruk for det ubemannede systemet Global Hawk under TRJE 18. Det forventes et behov for å operere mellom FL 510-FL660. Grunnet usikkerhet hvilket område og hvilke dager systemet er planlagt å fly i Norge, samt forventning om at dette vil påvirke luftfarten i liten grad, ber vi om forståelse for at det ikke dekkes i inneværende søknad.

k) Det skal oppgis en kontaktperson for innhenting av tilleggsopplysninger i forbindelse med søknaden. Opplysninger om fasttelefonnummer, mobiltelefonnummer og e-postadresse er ønskelig.

Hovedkontaktpersoner:

Major Kim M. Bruvik
NAOC/Stabsoffiser ACC/FUA
Tlf: 7553 6942
kbruvik@mil.no

Major Geir Fjærli
NAOC/Stabsoffiser Air Exercise & Training (OPR - TRJE 18)
Tlf: 7553 6951
gfarli@mil.no

l) Det skal oppgis en kontaktperson, eller en funksjon, som til enhver tid er tilgjengelig i god tid før og under aktivisering av D/R-områder. Kontaktpersonen skal være bindeledd mellom deltakende og ikke-deltakende aktiviteter samt bindeledd til berørte lufttrafikkjenesteenheter. Kontaktpersonen skal også være ansvarlig for å behandle eller videreformidle søknader som måtte oppstå i forbindelse med politi-, søk- og redningsaksjoner. I tilfeller der D-områder berører kontrollert luftrom vil lufttrafikkjenesten i nødstilfelle kunne kreve luftrommet tilbakeført til berørte lufttrafikkjenesteenheter.

Hovedkontaktperson:
Vakthavende NAOC
Tlf: 75536900
naoc@mil.no

m) Det skal etableres prosedyrer som sikrer kommunikasjon mellom kontaktpersonen for området og den/de som utøver aktiviteten samt mellom kontaktpersonen og berørte lufttrafikkjenesteenheter. Prosedyrene skal vedlegges søknaden.

Militær kontrollenhet (CRC Sørreisa) vil være innslagspunkt for kontrollinstanser for den militære aktiviteten i norske treningsområder. De har faste linjer til berørte lufttrafikkjenester i henhold til AMC-avtalen.

Det vil utarbeides prosedyrer for aktivisering/de aktivisering av områder mellom de militære kontrollinstansene og ATC som vil følge normale prosedyrer iht Letter of Agreement mellom Avinor Flysikring og Luftforsvaret.

n) Koordinering med berørte leverandører av lufttrafikkjeneste i området skal være utført og dokumentasjon skal vedlegges. Det skal også opplyses om hvorvidt egne avtaler vil bli eller er utarbeidet.

Aktiviteten er koordinert med Avinor, primært gjennom MIL koordinator Norway ACC, Kent Ole Olsen ved Bodø ATCC, samt Fagspesialist MIL, Jon Hellerud ved Oslo ATCC, og Fagspesialist MIL fra Avinor Flysikring, Michael Bell. Avinors representanter har vært med i planleggingen av luftrom for TRJE18. Innspill fra Avinor i planprosessen er tatt hensyn til i den grad det ikke har gått på bekostning av Forsvarets behov for å planlegge gjennomføring av øvelsen på en effektiv og sikker måte. Avinor har ikke p.t. hatt anledning til å gjennomgå og gi detaljerte innspill til restriksjonsområdene for DV-dagen. Det vil utarbeides koordineringsavtale mellom Avinor og Forsvaret for TRJE 18.

o) Dersom området stenger tilgjengelighet til flyplasser skal berørte brukere ha vært konsultert og dokumentasjon vedlegges.

Ingen flyplasser stenges, og områdenes horisontale og vertikale utstrekning er tilstrebet tilrettelagt slik at det i minst mulig grad påvirker sivil rutetraffikk. Forsvaret har samtidig forståelse av at aktiviteten i perioden vil påvirke håndtering sivil rutetraffikk, samt legge begrensninger på helikopter, småfly og droneaktivitet i R- områdene. Forsvaret ber på samme tid om forståelse for behovet for luftrom til en NATO øvelse i denne størrelsesorden.

p) All annen dokumentasjon som måtte ha betydning.

Vedlegg 1 datert 2018-02-09, til rettelse 2 av søknaden.

3 Konklusjon

Norge har ansvar som vertsnasjon under gjennomføring av NATO øvelsen Trident Juncture 2018 i perioden 25. okt-7.nov 2018. Forsvaret søker om etablering av midlertidige restriksjons- og fareområder i tillegg til benyttelse av etablerte områder fra AMC avtalen for øvelsens varighet.

Jan Ove Rygg
Brigader
Sjef NAOC

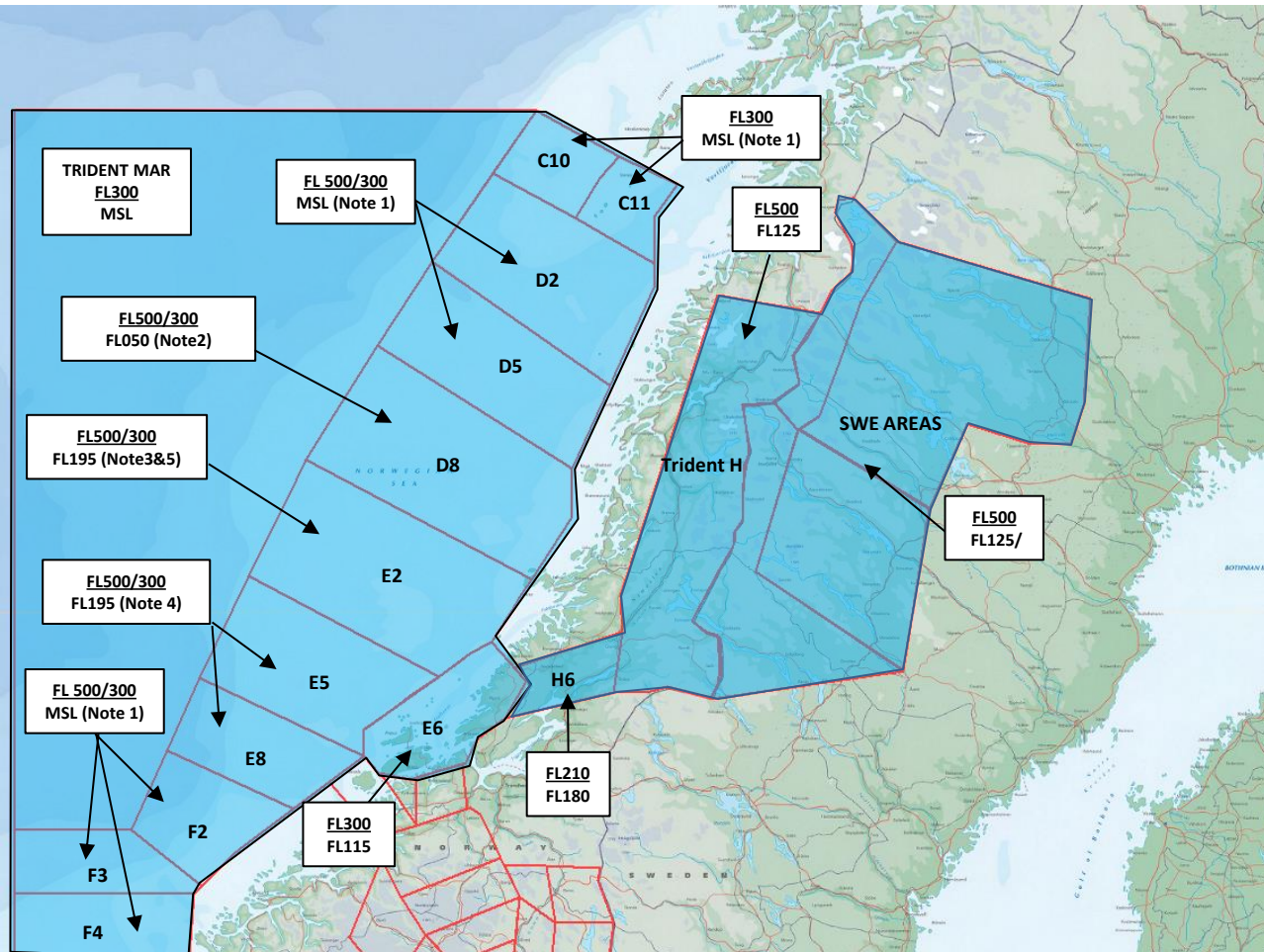
Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.

Vedlegg 1 til Luftromssøknad Trident Juncture 2018 – rettelse 2

TRJE18 Proposed areas mid and north Norway –incl SWE areas

Usage: Fixed Wing

Area Type: D-Areas

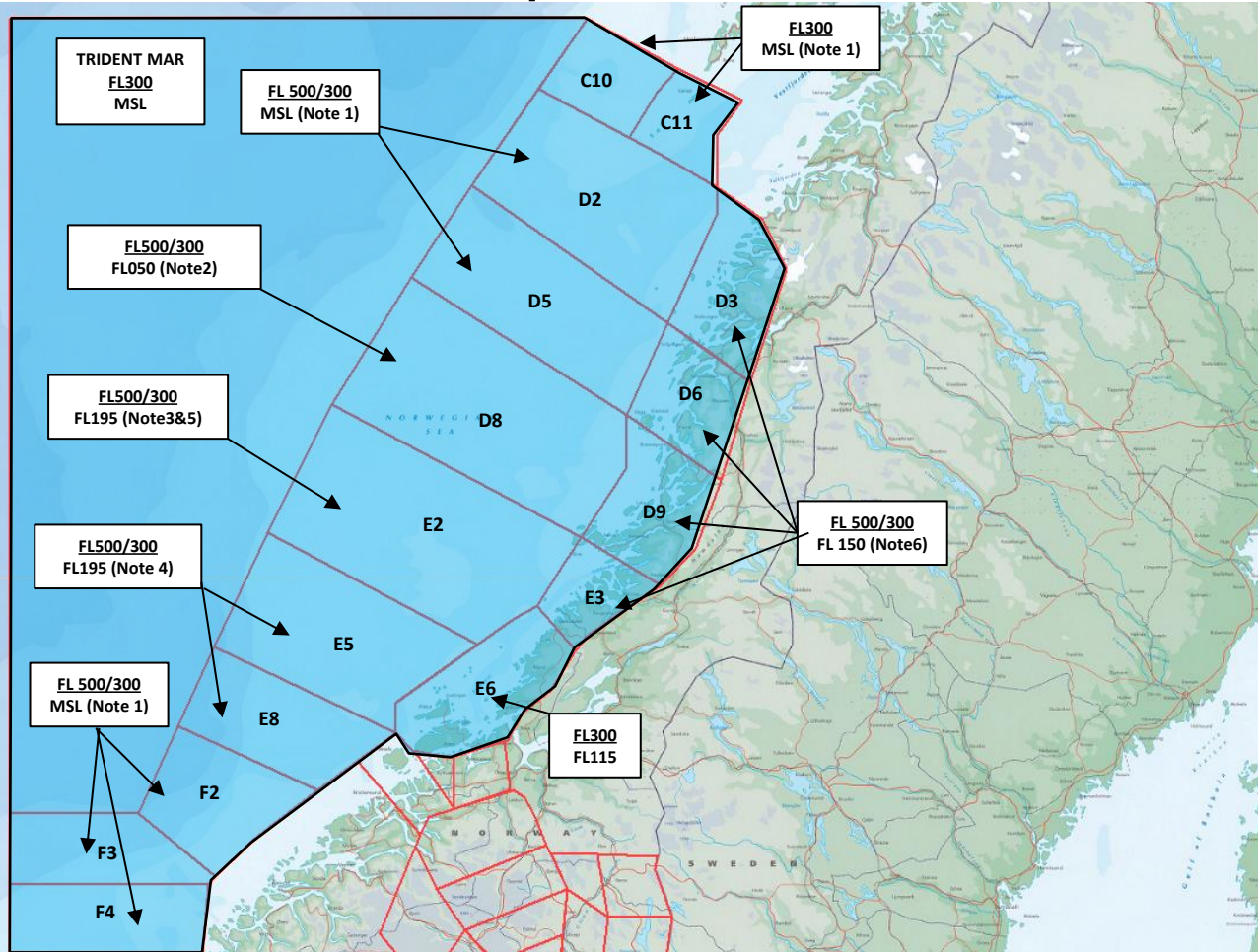
Timeframe: Oct 25 – Nov 7

Opening Hours:
Three first flying windows
Trident H planned 2nd & 3rd flying window

Notes:

1. G airspace MSL - FL 195
2. G airspace FL 050 – FL 195, ADS Norne below
3. G airspace FL 050 – FL 195, ADS Norne + CTA Heidrun below
4. G airspace FL 050 – FL 195, CTA Heidrun below
5. Restricted to FL 300 booked simultaneously as trident H

TRJE18 Proposed areas mid and north Norway

Usage: Fixed Wing

Area Type: D-Areas

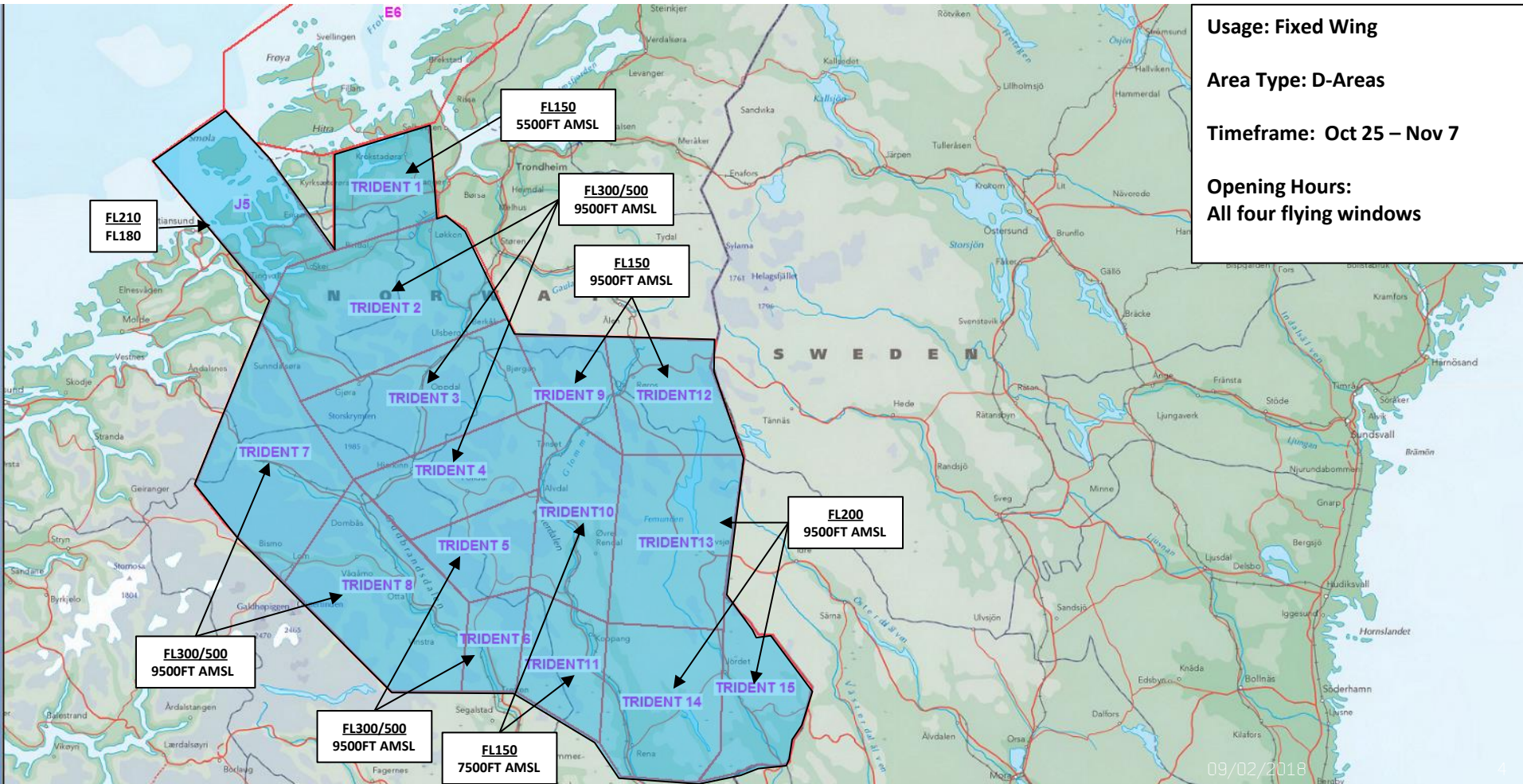
Timeframe: Oct 25 – Nov 7

Opening Hours:
Three first flying windows

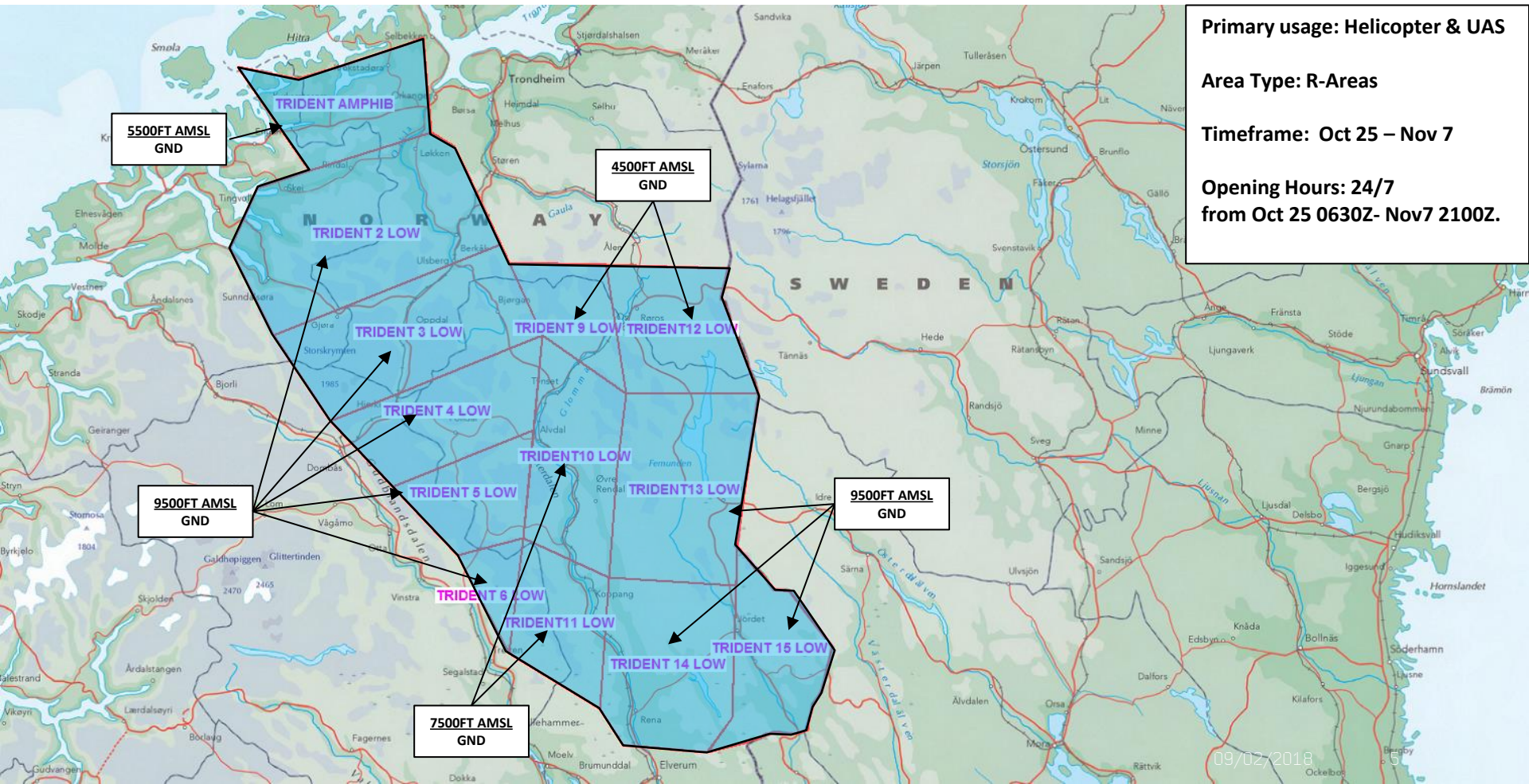
Notes:

1. G airspace MSL - FL 195
2. G airspace FL 050 – FL 195, ADS Norne below
3. G airspace FL 050 – FL 195, ADS Norne + CTA Heidrun below
4. G airspace FL 050 – FL 195, CTA Heidrun below
5. Restricted to FL 300 booked simultaneously as trident H
6. Not for use same time as Trident H.

TRJE18 Proposed areas south Norway- Danger areas

TRJE18 Proposed areas south Norway– Restriction areas

Primary usage: Helicopter & UAS

Area Type: R-Areas

Timeframe: Oct 25 – Nov 7

Opening Hours: 24/7
from Oct 25 0630Z- Nov7 2100Z.

Restriction areas for DV Day Oct (29) & Oct 30

Usage: Fixed Wing

Area Type: R-Areas

Timeframe: Oct 29 & 30

Opening Hours:

29 oct: 0730Z-1530Z

30 oct: 0730Z-1530Z

Note:

Areas needed Oct 29 for training. Execution Oct 30.

Need for usage in combination with Trident Amphib, and OERLAND CTR.

